

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosa
mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus

JELENTÉSE

az AJB-2039/2025. számú ügyben
a Tatabányai Rendőrkapitányság látogatásával összefüggésben

Előadó: dr. Mézes Norbert

Érintett szerv: Tatabányai Rendőrkapitányság

2025.

**Az alapvető jogok biztosa mint OPCAT nemzeti megelőző mechanizmus
Jelentése
az AJB-2039/2025. számú ügyben**

1. Az eljárás megindulása

Magyarországon a 2011. évi CXLIII. törvény hirdette ki az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése által 2002. december 18-án elfogadott, a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni egyezmény fakultatív jegyzőkönyvét (a továbbiakban: Jegyzőkönyv). A Jegyzőkönyv 1. cikke szerint annak célja egy olyan rendszer létrehozása, amelyben független nemzetközi és nemzeti testületek – a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megelőzése céljából – olyan helyszínekre látogatnak el rendszeresen, ahol embereket fosztanak meg a szabadságuktól.

A Jegyzőkönyv 3. cikke alapján minden részes állam belföldi szinten létrehoz, kijelöl vagy fenntart egy vagy több látogató testületet (nemzeti megelőző mechanizmus, a továbbiakban: NMM) a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében.

A Jegyzőkönyv 4. cikke értelmében minden részes állam köteles lehetővé tenni a látogatásokat a joghatósága és ellenőrzése alatt álló bármely helyen, ahol az embereket valamely állami hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával megfosztják vagy megfoszthatják személyes szabadságuktól (fogvatartási helyek). Az NMM látogatásainak célja az, hogy szükség esetén megerősítsék az említett személyek védelmét a kínzással és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddal vagy büntetésekkel szemben.

Magyarországon 2015. január 1-jétől nemzeti megelőző mechanizmusként az alapvető jogok biztosa jár el, aki e feladatának teljesítése során a fogvatartási helyeken a szabadságuktól megfosztott személyekkel való bánásmódot beadvány és alapvető joggal összefüggő visszásság hiányában is rendszeresen vizsgálja.¹

1.1. A nemzeti megelőző mechanizmus hatásköre

A Jegyzőkönyv 4. cikke értelmében fogvatartási helynek minősül bármely olyan hely, ahol az embereket valamely állami hatóság utasítására, kezdeményezésére, hozzájárulásával vagy elfogadásával megfosztják vagy megfoszthatják személyes szabadságuktól. Ugyanezen cikk 2. pontja szerint a szabadságelvonás mindennemű fogva tartást vagy bebörtönzést jelent, valamint egy személy elhelyezését olyan állami vagy magántulajdonú, őrizetbe vételi környezetben, amelyet az illető valamilyen bírói, közigazgatási vagy más hatóság utasítására önként nem hagyhat el.

Az Intézet a Jegyzőkönyv 4. cikke szerinti fogvatartási helynek minősül, ezért az NMM vizsgálati hatásköre fennáll.

1.3. A látogatás helyszíneinek kiválasztása

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 97. § h) pontja szerint fogvatartott, „*akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).*”

¹ Lásd az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 39/A. §-át, valamint a 39/B. § (1) bekezdését.

Az Rtv. 97. § h) pontja alapján a vizsgált rendőrségi objektumok a Jegyzőkönyv 4. cikk szerinti fogvatartási helyek.

Az NMM a Jegyzőkönyv 20. cikk e) pontjára figyelemmel, mely szerint a feladatai teljesítése érdekében a felkeresni kívánt helyeket szabadon megválaszthatja úgy döntött, hogy a rendőrségi előállítás végrehajtásának körülményeit Tatabányai Rendőrkapitányság (a továbbiakban: Rendőrkapitányság) épületében vizsgálja.

Az említett jogkör alapján az alapvető jogok biztosának munkatársai a nemzeti megelőző mechanizmus feladatkörében eljárva 2024. február 7-én ellenőrzést végeztek a Rendőrkapitányságon.

1.4. A látogatások célja

Az Európa Tanács Kínzás és embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult Európai Bizottsága (a továbbiakban: CPT) magyarországi látogatásai során több alkalommal vizsgálta a rendőrségi fogva tartás körülményeit.² A nemzeti megelőző mechanizmus látogatásának célja a CPT által megfogalmazott ajánlások megvalósulásának, a rendőrségi fogva tartás és az ehhez kapcsolódó fogvatartotti szállítás, valamint az előállítás körülményeinek vizsgálata volt.

1.2. Az érintett alapvető jogok

- A jogállamiság elve és a jogbiztonság követelménye: „Magyarország független, demokratikus jogállam.” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés];
- Az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogainak tiszteletben tartásához és védelméhez való jog: AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés];
- Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. [Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés];
- A kínzás, embertelen, megalázó bánásmód vagy büntetés tilalma: „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgátságban tartani.” [Alaptörvény III. cikk (1) bekezdés];
- Egészséghez fűződő jog: Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. [Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés];
- Az élethez és az emberi méltósághoz való jog: Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg. [Alaptörvény II. cikk];
- Személyes adatok védelme: Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés].

² A testület 1994-ben mind a Gyorskocsi utcai, mind az Aradi utcai Fogdában, 1999-ben, 2003-ban, 2005-ben és 2009-ben a Központi Fogdán, 2013-ban mindkét Intézményben, 2015-ben a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság fogdájában tett látogatást.

1.3. Az alkalmazott jogszabályok, állásfoglalások, iránymutatások Nemzeti jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.);
- az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz tartozó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Emberi Jogok Európai Egyezménye);
- a Strasbourgban, 1987. november 26-án kelt, a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény kihirdetéséről szóló 1995. évi III. törvény;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről szóló 1988. évi 3. törvényerejű rendelet;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni Egyezmény Fakultatív Jegyzőkönyvének kihirdetéséről szóló 2011. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Jegyzőkönyv);
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.);
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati szabályzat);
- az előállító egység és az előállító helyiség működtetésével, az előállítás és a visszatartás végrehajtásával kapcsolatos feladatokról szóló 36/2022. (XI.30.) ORFK utasítás;
- Az Európa Tanács Kínzásellenes Bizottsága (CPT) ajánlásának végrehajtásáról szóló 22/2010. (OT) ORFK Utasítás.

Nemzetközi források

- A CPT 2. Általános Jelentése [CPT/Inf (92) 3];
- A CPT 12. Általános Jelentése [CPT/Inf (2002) 15];
- A CPT 21. Általános Jelentése [CPT/Inf (2011) 28];
- A CPT a fogvatartottak szállításáról szóló jelentése [CPT/Inf (2018) 24];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 5 to 16 December 1999 [CPT/Inf (2001) 2];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 24 March to 2 April 2009. [CPT/Inf (2010) 16];
- Report to the Hungarian Government on the visit to Hungary carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 3 to 12 April 2013 [CPT/Inf (2014) 13].

A látogatás módszere

Az NMM látogatásainak célja a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódok vagy büntetések megelőzése.

Az Ajbt. 39/B. § (2) bekezdése értelmében a nemzeti megelőző mechanizmus – a 21. § (1) bekezdésében foglaltak mellett – a vizsgálata során adatokat, felvilágosítást és iratmásokat kérhet a vizsgált hatóságtól a fogvatartási helyek számáról és földrajzi helyéről, valamint a fogvatartási helyeken lévő, szabadságuktól megfosztott személyek számáról, a velük

való bánásmódról és fogva tartásuk körülményeiről. Az Ajbt. 39/B. § (3) bekezdése szerint a helyszíni ellenőrzés során a nemzeti megelőző mechanizmus:

- a fogvatartási helyekre és a vizsgált hatóság egyéb helyiségeibe korlátozás nélkül beléphet,
- a fogvatartási helyek számára és földrajzi helyére, valamint a fogvatartási helyeken lévő, szabadságuktól megfosztott személyek számára, a velük való bánásmódra és fogva tartásuk körülményeire vonatkozó összes iratba korlátozás nélkül betekinthes, azokról kivonatot és másolatot készíthet,
- a vizsgált hatóság munkatársát és a szabadságától megfosztott személyt, valamint bármely ott tartózkodó személyt meghallgathat.

A vizsgálat az alábbi körülmények ellenőrzésére összpontosult:

- az előállított személyek elhelyezése az előállító helyiségben,
- a fogvatartottak tájékoztatása az előállító helyiségbe történő elhelyezéskor,
- a bánásmód Tatabányán,
- kapcsolattartáshoz való jog érvényesülése: a közeli hozzátartozóval vagy harmadik féllel és a védővel való kapcsolatfelvétel lehetősége,
- a fogvatartottak elfogásának körülményei, különös tekintettel a kényszerítő eszközök alkalmazására,
- a fogvatartottak szállításának körülményei,
- sérülés vagy betegség jelzése esetén az előállított személy orvosi ellátása,
- az épület és a helyiségek állapota a fogvatartottak biztonsága és szükségletei szempontjából,
- személyi állomány munkavégzési körülményei.

A Rendőrkapitányság látogatása során a látogatócsoport tagjai a vezetőség és személyi állomány tagjaival készítettek interjúkat, mivel a látogatás időpontjában nem került sor előállításra. Megtekintették ezen kívül az épületben a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló és más hivatali helyiségeket állapotát, a speciális fogvatartott-szállító jármű zárkáit, a személyi állomány tartózkodására és öltözködésére szolgáló helyiségeket, továbbá fényképfelvételeket készítettek és elektronikusan kértek be releváns iratokat.

1.4. Szankció tilalma

A Jegyzőkönyv 21. cikke értelmében semmilyen hatóság és tisztviselő nem rendelhet el, nem alkalmazhat, nem engedélyezhet, és nem tűrhet el semmilyen személy vagy szervezet elleni szankciót, ha az illető a nemzeti megelőző mechanizmussal akár valós, akár hamis információkat közölt, és az adott személyt vagy szervezetet semmiféle más jellegű hátrány sem érheti.

A látogatás résztvevői: dr. Deák-Kondákor Dóra
dr. Mézes Norbert

A látogatás időpontja: 2024. február 7.

2. Tényállás és megállapítások

2.1. Tatabányai Rendőrkapitányság

A rendőrségi objektumban két zárkát magában foglaló előállító helyiség³, különböző hivatali helyiségek, illetve nyomozati cselekmények végrehajtására szolgáló helyiségek voltak találhatóak.

A kapott tájékoztatás szerint a rendőrségi objektumban található előállító helyiségen kívül Tatabánya más hivatali helyiségeiben is történhet előállítás.

A látogatás napján a közterületi szolgálatot ellátó és az előállításokat többnyire végrehajtó Közrendvédelmi Osztály és a Közlekedésrendészeti Osztály állománya összesen 15 fős létszámmal látta el feladatait.

2.2. Előállítottak szállításának körülményei

A CPT több jelentésében⁴ hangsúlyozza, hogy a megfélemlítés és a fizikai bántalmazás veszélye közvetlenül az őrizetbe vétel után a legnagyobb, a rendőrségi objektumba szállítás során is érheti rossz bánásmód, például bántalmazás vagy fenyegetés a fogvatartottakat.

A szállítások végrehajtására a szolgálati gépkocsikon kívül 2 db modern és újszerű állapotú, speciális fogvatartott-szállító járművel is rendelkezik a rendőrkapitányság.

Amikor a rendőrök egyedül intézkednek, – mint pl. a körzeti megbízottak – a bekísérendő személyeket általában megbilincselik, ha azonban együttműködő, ezt nem tartják szükségesnek, a kényszerítő eszköz alkalmazásától eltekintenek.

Több személy előállításakor a váltásparancsnok dönti el, hogy több szolgálati gépkocsi vegyen benne részt, vagy a speciálisan erre készült „rabomobilt” használják az intézkedéshez.

Ön- vagy közveszélyes személyek esetében az is előfordulhat, hogy az elsődleges rendőri intézkedés és a személy helyszíni orvosi ellátása után, az egészségügyi személyzet kérésére a mentőbe beül egy rendőr és kíséri a fogvatartottat addig amíg az egészségügyi intézménybe nem érnek.

A látogatás az előállítottak szállítási körülményei kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.3. Fogvatartott előállítása Tatabányán

„A szabadságuktól megfosztott személyek jogai keveset érnek, ha az érintett személyek nem tudnak a létezésükről. Következésképpen nagyon fontos, hogy a rendőrségi őrizetbe kerülő személyek világos tájékoztatást kapjanak a jogaikról késedelem nélkül és számukra érthető nyelven. Ennek biztosítása érdekében az ezeket a jogokat világosan ismertető formanyomtatványt kell adni a rendőri őrizetbe vett személyeknek már az őrizetbevétel pillanatában, minden esetben. Továbbá az érintett személyekkel alá kell íratni egy nyilatkozatot, amelyben kinyilvánítják, hogy ismertették velük a jogaikat.”⁵

Az Rtv. 33. § (4) bekezdése értelmében az „előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell (...).”

A Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése szerint a fogvatartott személy ruházatát a támadásra vagy önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele céljából az előállító egységben történő elhelyezésekor a felügyeletet ellátó rendőrnek kötelező átvizsgálnia. A ruházat

³ Szolgálati szabályzat 2. § 6. pont.

⁴ CPT 21. általános jelentés [CPT/Inf (2011) 28] 19. pont.

⁵ CPT/Inf (92) 3, 37. pont.

átvizsgálását a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem végezheti, valamint nem lehet jelen, kivéve, ha az átvizsgálás technikai eszközzel történik.

2023.11.01. és 2024.02.07. közötti időszakban összesen 149 személy előállítására került sor a rendőrségi objektumban, akik közül 8 nő és 141 férfi volt. Az előállított fiatalok száma ebből 3 fő, 2 fiú és 1 lány volt. Az előállított külföldiek száma az összesből 5 volt.

Az objektum előállító helyiségében a látogatáskor nem volt fogvatartott. Azonban a tájékoztatás szerint hetente 20-25 előállítás is előfordult, a rendőrök szerint leggyakrabban elfogatóparancs alapján körözött személyek ügyében, illetve testi sértések és lopási ügyek miatt.

A rendőrök szerint gyakori eset a gyermekotthonból engedély nélkül távozó, szökésben lévő kiskorúak elfogása, előállítása az illetékeségi területükön, mivel a közelben van egy gyermekvédelmi intézmény.

Az előállított személyt tájékoztatják szóban és írásban is arról, hogy mi fog történni vele a rendőri intézkedés során, amennyiben pedig írástudatlan akkor tanú jelenlétében olvassák fel az intézkedés során keletkezett iratokat.

Külföldi előállítottak minden esetben tolmácsot hívnak, a tájékoztatást nem bízzák az állomány nyelvtudására.

A közterületi feladatokat ellátó rendőrök beosztását úgy készítik el, hogy mindig legyen nő szolgálatban, a női ruházatátvizsgálások szakszerű végrehajtása miatt. Ha valamiért még sincs nő az aznapi váltásban, akkor a tevékenység-irányítási központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletéről megy át egy női kolléga segíteni vagy a környező kapitányságoktól kérnek segítséget női előállítottak esetében. A ruházatátvizsgáláshoz kesztyűt használnak minden esetben és fémdetektort. Emellett fertőzés gyanú esetén, ugyanúgy biztosítanak védőfelszerelést a fogvatartottnak is mint a COVID járvány idején.

Az előállítóban az intézkedés alá vont személyt átvizsgálják, ennek során a pénzt és személyes tárgyakat ki kell pakolnia a zsebéből, majd a ruházatátvizsgálás során elvett értékei rendőrségi letétbe kerülnek. A „letételezés” úgy zajlik, hogy jegyzőkönyvet vesznek fel az átvett személyes tárgyakról, amit az előállított is aláír. A tárgyak egy borítékba kerülnek, amit a páncélszekrényben őriznek a fogva tartás ideje alatt.

Az előállított személyt megkérlik arra is, hogy vegye ki a cipőjéből a cipőfüzőt.

Kitöltenek egy nyomtatványt a rendőrök, hogy milyen jogszabály alapján állították elő, kit kért kiértesíteni, kér-e ételmezést a jogszabályi előírásoknak megfelelően a fogvatartott. Ezt megfelelően kell kitölteniük, mert az ügyészség ellenőrzi.

Ha olyan helyzet alakul ki az intézkedéssel összefüggésben, az előállított személy hátrahagyott lakását vagy az autóját lezárják az eljáró rendőrök.

Az előállításról elsődlegesen a TIK ügyeletesének jelentenek a járőrök, de ezt a rádióforgalmazást a váltásparancsnok is hallja.

Rendkívüli ór őrzi több személy együttes előállítása esetén az előállítón kívül elhelyezett fogvatartottakat pl. az objektum várótermében, amennyiben együtt elhelyezhetőek.

Amennyiben bódult állapotú vagy feltételezhetően kábítószer hatása alatt áll az intézkedés alá vont személy, egy „készenlétist” hívnak, aki mintavételt csinál, amit lepecsételnek és jegyzőkönyveznek.

Ha felmerül, hogy fogyatékossgal élő az előállított személy, a rendőrorvos vagy az orvosi ügyelet megvizsgálja, valamint a gyámügy, az önkormányzat és a hozzátartozó bevonásával próbálják tisztázni az egészségügyi állapotát és a jogi helyzetét.

A látogatás az előállítás kapcsán alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

2.4. Elhelyezés, tárgyi feltételek

„A rendőrségi fogvatartásnak alapvetően aránylag rövid időtartamúnak kell lennie. Következésképpen a fogva tartás fizikai körülményeitől a rendőrségi intézményekben nem várhatóak el, hogy olyan jók legyenek, mint más fogvatartási intézményekben, ahol az embereket hosszú ideig tartják. Azonban bizonyos elemi szükségleteket ki kell elégíteni.”⁶

A „zárkákat továbbá pihenőeszközzel kell felszerelni (pl. rögzített szék vagy pad), az éjszakára is fogságban tartott személyek számára pedig tiszta matracot és takarókat kell biztosítani.”⁷

A rendőrségi zárkák kívánatos mérete – nem minimum értéként értelmezve – a rendőrségi fogva tartás speciális jellegére figyelemmel, hét négyzetméter.⁸

A Szolgálati szabályzat 31. § (3) bekezdése elrendeli, hogy *„A rendőrkapitányság (...), valamint a rendőrőrs vezetője köteles a fogvatartott személy biztonságos elhelyezésére szolgáló előállító egységet kijelölni.”*

Két zárkás, kamerával megfigyelt előállításra szolgáló helyiség van a kapitányság területén, melynek alapterülete 13,07 nm. A látogatáskor előállított személy nem volt elhelyezve a helyiségben. Amennyiben fogvatartott elhelyezésére kerül sor, a kamerás megfigyelést „élőerős” őrzéssel erősítik meg. A zárkákban rendkívül rövid és keskeny padok voltak láthatóak, melyeken tiszta pokrócok voltak rendezetten elhelyezve.

A zárkákban elhelyezett előállítottak a közeli folyóson lévő ügyfél WC- t használhatják és úgy mehetnek ki a mellékhelyiségbe, hogy a rendőrök előzetesen átvizsgálják, és annak bejárati ajtaját részre nyitják. Később újra átvizsgálják a helyiséget, illetve a fogvatartott személy ruházatát is az előírt biztonsági protokollnak megfelelően.

Több személyt, amennyiben nem helyezhetőek el együtt, a rendőrkapitányság „4.-es” kapujának városi főbejáratánál lévő hivatali helyiségekben tudnak a rendőrök elkülönítetten őrizni. Minden esetben az elkülönítés szükségességére figyelemmel történik a fogvatartott személyek elhelyezése.

Kerekesszékes előállított esetében egy hivatali helyiségben rendkívüli őrral biztosítják a fogvatartott elhelyezését és őrzését.

Az előállított személyeknek – akár az előállítás maximális időtartamáig tartó – pihenésre alkalmatlan bútorzatú helyiségben történő elhelyezése veszélyezteti az Alaptörvény II. cikkében megfogalmazott emberi méltósághoz való jog érvényesülését.

2.5. Kapcsolattartás, hozzátartozó és a védő értesítése

A rendőrségi fogva tartás kapcsán a CPT különösen fontosnak tartja, hogy a fogvatartott a fogva tartás tényéről az általa kiválasztott harmadik felet (családtag, barát, konzulátus) mielőbb értesíthesse, és az ügyvédhez való jogát gyakorolhassa.⁹

A CPT 1999. évi magyarországi látogatásáról szóló jelentés ajánlásai szerint biztosítani kell a hozzátartozó vagy a harmadik személy késelem nélkül történő értesítését, továbbá a jogi képviselőhöz történő hozzáférés lehetőségét hatékony módon, a fogva tartás első pillanatától kezdődően. A hozzátartozó értesítésének követelményét a CPT 2009. és 2013. évi látogatásairól készült jelentések ismételten hangsúlyozták.¹⁰

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint a *„fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozója vagy más személy értesítését kérje, ennek érdekében a*

⁶ CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

⁷ CPT/Inf (92) 3, 42. pont.

⁸ CPT/Inf (92) 3, 43. pont.

⁹ CPT/Inf (92) 3, 36. pont.

¹⁰ CPT/Inf (2001) 2, 30. pont, CPT/Inf (2010) 16, 23. pont, CPT/Inf (2014) 13, 22. pont.

fogvatartottat nyilatkoztatni kell. A fogvatartott által értesítendőnek megjelölt személy értesítésének kötelezettsége a rendőrséget terheli, az értesítést a rendőrség indokolatlan késedelem nélkül teljesíti. Ha az értesítés ténye az eljárás során keletkezett adatok alapján veszélyezteti az intézkedés célját, akkor az értesítést el kell halasztani és akkor kell megtenni, amikor a veszélyeztetés már nem áll fenn. (...) Ha a fogvatartott kiskorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét.”

Hozzá tartozó értesítését a körzeti megbízott vagy a szolgálatirányító végzi, előállított saját telefonról nem értesíthet senkit az intézkedéskor. Bűnügyes kollégák intézik viszont ezt akkor, ha előre láthatóan bűnügynek minősül az elsődleges intézkedés kapcsán megállapított tényállás.

Külföldi esetében a külképviselet vagy hozzá tartozó értesítését a TIK végzi.

Az intézkedés alá vont személynek ki kell tölteni egy nyomtatványt, amin többek között az is szerepel, hogy kinek a kiértesítését kéri a rendőri intézkedés kapcsán.

A körzeti megbízott rendelkezik telefonnal, ő értesítheti a hozzá tartozót, a járőrnél viszont nincs telefon az intézkedés során, az általa előállított személy hozzá tartozójának a kiértesítését csak a szolgálatirányító végezheti, ha van hozzá telefonszám. Ha a kért személy telefonon nem elérhető akkor a szolgálatirányító intézkedhet arra, hogy menjenek ki a kollégák és nézzék meg a lakcímén, vagy ha nem helyi lakos akkor más rendőrkapitányságok munkatársai végezzék el a kiértesítést. Egy személy kiértesítése engedélyezett, de az ügyvédjét akár többször is felhívhatja az előállított, nincsen erre vonatkozóan korlátozás.

Fiatalkorúval történő intézkedések során a törvényes képviselőjét mindig értesítik, és a szabálysértési bírságok dokumentációjához szükséges iratokat a fiatalkorú mellett a törvényes képviselő is aláírja. Amennyiben szabálysértési feljelentésnél komolyabb ügyben intézkednek a fiatalkorúval szemben, akkor ennek tényét a gyermekvédelmi szolgálat felé is jelzik.

A rendőrök a szülőt mindig értesítik a kiskorúakkal szembeni intézkedések során.

A látogatás a kapcsolattartással összefüggésben alapvető joggal összefüggő visszasságra utaló körülményt nem észlelt.

2.6. Előállított személyek orvosi ellátása

A CPT 12. számú általános jelentésében fejt ki, hogy az *„orvoshoz jutás jogának magában kell foglalnia a fogvatartottnak azt a jogát, hogy kívánsága szerint olyan orvos vizsgálja meg, akit ő maga választott (...).”*¹¹ Amennyiben a fogvatartottak kezelése a rendőrhatalóság által biztosított orvos feladata, a rossz bánásmódok megelőzése érdekében biztosítani kell, hogy a fogvatartott az általa kiválasztott orvos vizsgálatát is kérhesse.¹²

A jelentés a 42. pontjában arról is rendelkezik, hogy a *„Rendőrségi fogvatartott személyek minden orvosi vizsgálatát a rendvédelmi személyzet hallótávolságán kívül, illetve, ha az érintett orvos másképp nem kéri az adott esetben, a személyzet számára nem látható módon kell elvégezni.”*

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése értelmében, a *„rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzá tartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”*

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint *„A rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges*

¹¹ CPT/Inf (2002) 15, 42. pont.

¹²CPT/Inf (92) 3, 36. és 37. pont.

ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.”

A szabadságuktól az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján, előállítás címén megfosztott személyek kapcsán a Szolgálati szabályzat 31. § (7) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy *„elhelyezéskor a fogvatartottat nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról. Betegség vagy sérülés esetén orvosi ellátásban kell részesíteni”*.

A közelmúltban lezajlott koronavírus járvány tapasztalatai kapcsán az előállítottakra rákérdeznek, hogy pl. egy infektív időszakban betegnek érzi-e magát és amennyiben szükséges a maszkot és a fertőtlenítő eszközöket biztosítják, az mindenhol el van helyezve jelenleg is a rendőrkapitányság épületében.

Minden esetben nyilatkoztatják az előállított személyeket a betegségről vagy sérülésről. Hivatali időben a rendőrorvos, egyébként az orvosi ügyelet vizsgálja meg illetve látja el őket szükség esetén.

Az előállítottnál a napi gyógyszerkészletre is rákérdeznek. Egyszerűbb megítélésű esetben behozatják a hozzátartozóval a hiányzó gyógyszert, ha komplikáltabb akkor pedig az orvosi ügyeletre viszik be a fogvatartott személyt vagy mentőt hívnak, ha az indokolt.

Ugyanaz a rendőr kíséri az orvosi vizsgálatra a fogvatartottat, mint aki előállította, ha nem volt az intézkedésre, illetve a rendőrré panasz. Ha az előállítottnak sérülése van és a rendőrré panaszodik, másik rendőr lesz, aki a továbbiakban kíséri. Amennyiben a rendőr által alkalmazott kényszerintézkedés során sérült meg a személy, akkor azonnal mentőt vagy orvost kell hívniuk az intézkedő rendőröknek.

Az orvosi vizsgálaton a rendőr bent van a rendelőben, mert a biztonsági szempontok az elsődlegesek a kísérések során egy parancsnok álláspontja szerint. Más rendőr is azt mondta el, hogy az orvosi vizsgálaton nincs paraván, a kísérő rendőr látja és hallja, hogy mi történik a vizsgálat során.

Az előállítás során keletkezett iratokat, így az egészségügyi adatokra vonatkozót is, a járőr a szolgálatparancsnoknak adja át, aki azt ellenőrzi és a beszámoltató parancsnoknak továbbítja.

Veszélyezteteti az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő jog érvényesülését, hogy a panasz vagy sérülés esetén szükséges orvosi vizsgálat során az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt hallja vagy látja a kísérést végrehajtó rendőr.

2.7. Bánásmód az Objektumban

A CPT 12. számú Általános Jelentésének 47. pontja szerint a rendőrségi fogvatartottak számára *„Közvetlenül álljon rendelkezésükre ivóvíz, és megfelelő időben étkezést kell biztosítani számukra, naponta legalább egyszer teljes értékű étellel (...).”*

A Szolgálati szabályzat 31. § (9) alapján *„gondoskodni kell az előállító helyiségben elhelyezett, azonos ügyben fogvatartott személyek, a férfiak és nők, a felnőtt korúak és a fiatalok elkülönítéséről, valamint rendkívüli ör felállításával biztosított őrzéséről.”*

A Szolgálati szabályzat 31. § 11. pontja értelmében a *„személyi szabadság korlátozásának első 5 óráját követően az intézkedést foganatosító rendőri szerv gondoskodik a fogvatartott személy élelemmel történő ellátásáról. A fogvatartott személy étkezése az előállító helyiségben történik.”*

„A rendőrségnek az a feladata, hogy őrizze a fogvatartottakat, ami magában foglalja azt is, hogy biztonságban és sértetlen fizikai állapotban tartsák őket. Következésképpen a fogvatartási területek figyelése fontos részét képezi a rendőrség őrzési és ellátási feladatának.

Megfelelő lépéseket kell tenni annak biztosítására, hogy a rendőrségi fogvatartottaknak folyamatosan lehetőségük legyen kapcsolatba lépniük az őrséggel.”¹³

Az elmúlt időszakban bántalmazás gyanúja miatt egyetlen esetben indult eljárás az állomány egyik tagja ellen, de ebben az ügyben a nyomozást azóta a Központi Nyomozó Főügyészség megszüntette a kapott tájékoztatás szerint.

A helyi panaszmechanizmus úgy működött, hogy munkaidőben a szolgálatirányítónál tehetett panaszt az előállított. Ez követően, és a panasz súlyosságára is figyelemmel, ha pl. bántalmazás gyanúja merült fel, akkor munkaidő után berendelték a közrendvédelmi beszámoltató parancsnokot, aki azt írásba foglalta.

Ha gyermek is érkezne az előállított személyllyel, a gyermek elhelyezése ügyében a rendőrök a Gyermekjóléti Szolgálat Családsegítő Központjához fordulnak. A közterületi feladatokat ellátó rendőrök azt mondták, hogy ha az intézkedésnél egy kiskorú személy is jelen lenne akkor a hozzátartozóját felkutatnák, nem hoznák be az előállított személyllyel együtt, ha ilyen nincs akkor pedig a gyermekvédelmi intézmény gondjaira bíznák. Ilyen eset azonban még nem fordult elő a több mint két évtizede rendőrként dolgozó interjúalannyal.

A férfiakat és nőket a rendőrségi fogva tartás során minden esetben egymástól elkülönítve helyezik el.

Nők higiénés szükségleteire vonatkozó piperecikkek megvásárlására a szolgálatirányítónál van pénz elhelyezve, aki 2000 Ft/fő letéti pénzzel rendelkezik, illetve ebből vásárolnak élelmet szükség esetén akár a speciális étkezési igényű személyeknek is.

A láthatóan nélkülöző vagy hajléktalan személyeknek az 5 óra eltelté előtt is biztosítanak élelmet, ha jelzik, hogy éhesek.

A rendőrségi objektum hátsó udvarán van kialakítva egy dohányzó hely, oda viszik az előállított személyt is, ha dohányozni akar.

A rendőrök ismerték az OPCAT NMM tevékenységét, de emlékezetük szerint nem volt még olyan képzésük, ami az embertelen bánásmód megelőzésével lett volna kapcsolatos.

A látogatás a fogvatartottakkal való bánásmód kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem tárt fel, azonban az NMM felhívja a figyelmet arra, hogy az állomány képzésének részévé kell tenni az ENSZ és az Európa Tanács által kiadott emberi jogi egyezmények fogvatartottakra irányadó szabályait.

2.8. Kényszerítő eszközök használata

A Szolgálati szabályzat 39. § (1) bekezdése értelmében „*az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.*”

*A CPT által 2018-ban kiadott, a fogvatartottak szállítására vonatkozó elvárásait tartalmazó összefoglaló anyagban a fogvatartottak hátrabilincselésére vonatkozóan megállapította, hogy az a kényelmetlenség és a sérülés kockázatára figyelemmel kerüendő.*¹⁴

Az intézkedést végrehajtó rendőröknek a TIK felé mindig jelenteniük kell a kényszerítő eszköz alkalmazását.

Külsérelmi nyom észlelésekor ezt a személyes szabadságot korlátozásáról szóló jelentésben részletekbe menően kell leírniuk az előállított személy vonatkozásában, és a régebbi begyógyult sérülések esetében is így kell eljárniuk a jelentést író rendőröknek.

¹³ CPT/Inf (2002) 15, 48. pont.

¹⁴ CPT Transport of detainees Factsheet June 2018 (A CPT elvárásai a fogvatartottak szállításával összefüggésben), CPT/Inf (2018) 24, 3. pont.

Intoxikált, agresszív személy előállításakor fokozott óvatossággal járnak el az intézkedő rendőrök, őrzését ketten végzik és szükség esetén alkalmaznak kényszerítő eszközt.

Amennyiben viszont kísérést hajtanak végre, az mindig bilincs és vezetősíj alkalmazásával történik.

A megvizsgált 7 személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentés alapján az eljáró rendőrök négy esetben alkalmaztak kényszerítő eszközt. Három esetben az előállított személy együttműködő magatartása miatt nem került erre sor.

A kényszerítő eszköz használatát leíró jelentésekben többnyire a rendőrök testi kényszert és bilincset alkalmaztak, és az intézkedés alá vont személy kezeit hátra bilincseltek. Egyetlen esetben viszont előre bilincseltek az intézkedés alá vont személy kezeit és vele szemben – mivel nem tanúsított olyan magatartást – testi kényszer alkalmazására sem került sor ezt megelőzően. A személy zavart viselkedését, szökés megakadályozását jelölték meg a bilincs használat indokaként a jelentésekben legtöbbször, míg egy esetben pedig az ellenszegülés megtörése volt az ok a szabálysértés abbahagyására történő többszöri felszólítás és a testi kényszer alkalmazását követően.

A Szolgálati szabályzat 39. § (3) bekezdése alapján a *„kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:*

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A Szolgálati szabályzat 41. § (6) bekezdése alapján a *„bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy*

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, (...).

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr meghatározott célból, vagyis a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy *„önkárosításának megakadályozására,¹⁵ támadásának megakadályozására,¹⁶ szökésének megakadályozására,¹⁷ ellenszegülésének megtörésére”¹⁸* alkalmazhat bilincset.

A vizsgált jelentésekben a tényállás leírása pontos és részletes volt (pl. kifejtették, hogy milyen előzmények után került sor az előállítás végrehajtására, vagy másik esetben az intézkedés elől elmenekülő és később elfogásra kerülő személynek miért előre bilincseltek a kezét, vagy azt, hogy az intézkedés során ellenszegülő személlyel milyen előzmények után alkalmaztak testi kényszer majd bilincset; nem mulasztották el leírni, hogy az előállítására kerülő személy esetén egészségi állapotára figyelemmel arról is megbizonyosodtak, hogy akár az előállítás teljes időtartamára – előre láthatóan – rendelkezik a szükséges gyógyszerekkel).

Az iratok szerint nem maradt el az előállítások során az Rtv. 33. § (4) bekezdésében előírt tájékoztatás és igazolás kiállítása, valamint a Rtv. 18 § (1) bekezdésében foglalt hozzátartozó vagy más személy kiértesítésre vonatkozó nyilatkozat felvétele sem az eljáró rendőrök részéről.

A kényszerintézkedések indokoltságának Rtv. szerinti minősítése megfelelő volt a jelentésekben.

A kényszerítő eszközt nem igénylő esetekben is megfelelő részletességgel írtak arról is, hogy milyen ügyben került sor a rendőrök által foganatosított elfogás és előállítás végrehajtására, illetve milyen eljárási cselekmények lefolytatására volt szükség ezzel

¹⁵ Rtv. 48. § a) pont.

¹⁶ Rtv. 48. § b) pont.

¹⁷ Rtv. 48. § c) pont.

¹⁸ Rtv. 48. § d) pont.

összefüggésben. Indokolatlanul vagy rutinból nem alkalmaztak kényszerítő eszközöket a megvizsgált iratok alapján.

A látogatás a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatban alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményt nem észlelt.

2.9. A személyi állomány munkavégzésének körülményei

Túlóra nagyon ritkán fordult elő a közterületi feladatok ellátásában leginkább érintett Közrendvédelmi Osztályon, inkább olyan esetekben, ha sokan voltak betegállományban, és a létszámhiány pótlására többnyire ezt a megoldást választották.

A hangulat jó volt az osztályon; kevesen vannak, de kitartóak, így jellemezték helyzetüket a rendőrök. A becsült látogatáskori állapot szerint a Közrendvédelmi Osztályról 7 fő és a Közlekedésrendészeti Osztályról is 7 fő hiányzott az állomány létszámából.

A 2023. december 31-i állapot szerint a kapitányság rendelkezésre álló státuszainak száma 213 volt, melyből a meglévő betöltött státuszok, illetve a munkatársaik száma 177 volt a helyszíni tájékoztatás szerint.

A járőr állománynál tapasztalható létszámhiány miatt a közterületi szolgálat gerincét a körzeti megbízotti állomány adta. Ezért a körzeti megbízottak a szolgálatteljesítési idejük legalább 70%-át közterületen teljesítették.

Az állomány képzésének biztosítását a Szabálysértési Előkészítő Csoport kapta meg feladatul a közrendvédelmi területen. Ez azt jelentette a gyakorlatban, hogy az intézkedésekről készült jelentéseket megbeszélték, különös figyelemmel azokra, amelyek fiatalkorú vagy gyermekkorú személyekkel összefüggésben történtek. Mindezzel az előállítások és az előállító helyiségben történő rendőri tevékenység szakszerűségének javítására törekedtek, illetve a körözési tapasztalatokat is átbeszélték ezeken az oktatásokon.

Egy közterületi feladatokat ellátó rendőr azt mondta el a munkaidő beosztásával kapcsolatban, hogy túlórát központilag nem rendelnek el, ami a szolgálasszervezés szempontjából számukra jó. Vezényléses munkarendben dolgozik és megfelelőnek tartja a munkavégzési körülményeit. A kollegialitás működik az állomány tagjai között, azonban ennek ellenére napi szinten komoly leterheltséget jelent a „címre küldések” teljesítése, mivel kevesen vannak. Különösebb problémát nem okozott számára a napi munkavégzés, de azért volt olyan, hogy nagyon fáradt volt már a szolgálat végén.

A számítástechnikai rendszer nehézsége miatt túlzónak tartotta azokat a számítógépes feladatokat, amelyek a munkája kapcsán rá hárulnak, és ami véleménye szerint az utcai szolgálattól veszi el az időt.

Sportfelmérőn már kevesebbet kellett teljesítenie a kora miatt, de évente megcsinálta a megfelelő szintet, hogy a 2 x 8 óra munkaidő kedvezményt megkapja.

Más rendőrök is azt mondták, hogy kevesen vannak a közterületi szolgálatokban. A „10 hónaposok” miatt nő ugyan a létszám, azonban megoszlottak közöttük a vélemények arról, hogy megfelelő minőségű képzést ad-e a rövidített időtartamú felkészítés. Nehezíti a munkaerőfelvételt az is a vélemények szerint, hogy a hadsereg betölthető státuszai a városban jobban fizetnek, ezért sokan odamennek inkább dolgozni.

A személyi állomány munkavégzési körülményeit érintően az alagsorban kialakított öltözők szűkösek tünnek a látogatócsoport számára, a kulturált öltözőkódéshez ennél nagyobb alapterületnek kellene rendelkezésre állnia, súlyosbítva azzal a ténnyel, hogy a női öltöző fala vizesedett.

Az egyik öltözőben a látogatócsoport egy kinyitható kanapét látott, ami a váltásos munkarendben dolgozók pihenését kívánta biztosítani az öltözőtérben elhelyezve, ami ezért így inkább ad hoc jellegű kényszermegoldásnak tűnt.

A szolgálatot teljesítő rendőrök védelmében a szolgálati gépkocsi alapfelszereltségéhez tartozott a gumikesztyű és a fertőtlenítő a közterületeken előforduló és az életvitelből és életkörülményekből fakadóan leromlott egészségi állapotú és különböző fertőző betegségek hordozó személyekkel történő gyakori intézkedések miatt.

A rendőrök továbbképzései pl. a baglyos felületen vannak, legutóbb a jelentési kötelezettség teljesítésével kapcsolatban volt ilyen. A képzés anyagának sikeres elsajátítást tesztlapokon kérték számon tőlük. Rendszeresen voltak emellett a gyakorlati jellegű – pl. lövészet – képzések.

A rendőrök egyöntetű véleménye szerint megfelelőek a munkavégzési körülmények, a felszerelés megfelelő a szolgálat ellátásához, és a munkatársaikkal való viszonyt is normálisnak minősítették. Tatabányán üzemi konyha nincs, de van a közelben egy étterem vagy otthonról hozzák az ételt. Van konditermük is, amit rendszeresen használnak.

Többen sajnálták, hogy alig van túlóra, mert így kevesebb a plusz pénz, illetve emiatt van sokuknak másodállása.

A munkája során jelentkező adminisztratív terheit volt olyan is, aki átlagosnak minősítette, és a stresszel való megküzdés kapcsán pedig elégségesnek találta a rendőrségi pszichológus támogatását.

A látogatás a munkavégzési körülmények kapcsán alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt, azonban aggodalomra adott okot a rendőrök leterheltségének mértéke. A folyamatos stressz, valamint a túl sok adminisztratív munka vagy az öltözködéséhez, pihenéshez szükséges tárgyi feltételek hiánya könnyen okozhat kiegészítést, fizikai, emocionális, pszichés kimerülést a rendőri állománynál, ami a fogvatartottakkal való bánásmódra is kihatással lehet, illetve a beosztottak testi-lelki egészségét veszélyeztetheti. Preventív céllal indokolt lehet szupervízió megszervezése.

3. Összefoglalás

A látogatás időpontjában a Rendőrkapitányságon nem volt fogvatartott, ezért a látogatócsoport a vezetőkkel és az állomány tagjaival készített interjút.

Az alapvető jogok biztosának munkatársai látogatásuk során a rendőrségi fogva tartás körülményeit ellenőrizték. A látogatócsoport tagjai vizsgálták, hogy a rendőrségi fogvatartottak jogait hogyan biztosították, megtekintették a rendőrségi objektumok előállításra használt helyiségeit és szolgálati helyiségeit, valamint a fogvatartottak szállításra használt szolgálati gépjárműveket.

A fogvatartottak kapcsolattartáshoz fűződő jogainak érvényesülését a Rendőrkapitányság személyi állománya biztosította.

A rendőrségi helyszínen a fogvatartottak elhelyezési körülményeivel kapcsolatban viszont alapvető joggal összefüggő visszásságra utaló körülményeket állapított meg a látogatás.

Az NMM alapvető jogokat érintő visszásságokat tárt fel az előállított személyek orvosi vizsgálatával összefüggésben, melyre vonatkozóan alkalmazott protokoll szerint az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikációt hallotta és látta az őrzést végző rendőr.

Az NMM megállapította azt is, hogy az ellenőrzött objektumban a létszámhiány, a túl sok adminisztratív munka vagy az öltözködéséhez, pihenéshez szükséges tárgyi feltételek hiánya veszélyeztetheti az állomány lelki egészségét, ami a fogvatartottakkal való bánásmódra is kihathat. Ezért preventív céllal szupervízió megszervezését javasolja Tatabányán.

Kifogásolta a látogatócsoport azt is, hogy az állomány tagjai nem ismerték az ENSZ és az Európa Tanács által kiadott emberi jogi egyezmények fogvatartottakra irányadó szabályait.

A kiemelt vizsgálati szempontnak tekintett bánásmód és a kényszerítő eszközök használatának körülményei tekintetében azonban alapvető joggal összefüggő visszásságot nem észlelt az NMM.

4. Ajánlások, javaslatok

A látogatás megállapításaival összefüggésben az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérem a Tatabányai Rendőrkapitányság vezetőjét, hogy

- intézkedjen az előállító helyiségekben elhelyezett, pihenésre alkalmatlan padok cseréjéről;
- a személy- és őrzésbiztonsági szempontokra is figyelemmel, lehetőség szerint kerüljék el az előállított személy orvosi vizsgálatánál, hogy az orvos és fogvatartott közötti bizalmas kommunikáció során a kísérő rendőr halló- és látótávolságon belül legyen;
- gondoskodjon arról, hogy képzések során az állomány el tudja sajátítani az ENSZ és az Európa Tanács által kiadott emberi jogi egyezmények fogvatartottakra irányadó szabályait;
- tegye meg a szükséges intézkedéseket a személyi állomány öltözőinek, pihenőhelyiségeinek megfelelő kialakítása és felszerelése érdekében.

Budapest, 2025. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos